

Izgubljeni cvetovi

Alis Hart

Holi Ringland

Prevela Branislava Maoduš

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2018.

Ženama koje sumnjaju u sebe i u snagu njihove priče.
Mojoj majci, koja je dala sve od sebe da mi donese cveće.
I Semu, bez kojeg bi moj životni san ostao nenapisan.

Svet se talasao i podrhtavao
i pretio da bukne u plamen.

Virdžinija Vulf

Crna vatrena orhideja

Značenje: želja za posedovanjem
Pyrorchis nigricans / Zapadna Australija

Potrebna joj je vatra da bi cvetala. Izbija iz lukovica koje su dugo bile u stanju mirovanja. Tamnocrvene pruge na bleđoj pozadini laticice. Cvet posle precvetavanja poprima crnu boju, kao da je ugljenisan.

U kući s fasadom od poprečnih dasaka, na kraju putića, devetogodišnja Alis Hart sedela je za radnim stolom pored prozora i smišljala kako da zapali svog oca.

Ispred nje, na stolu od eukaliptusa, koji joj je otac napravio, ležala je otvorena knjiga iz biblioteke. Bila je puna priča o mitovima o vatri sakupljenih širom sveta. I mada je s Tihog okeana duvao severoistočni vetar, težak od mirisa soli, Alis je u vazduhu osećala miris dima, pepela i spaljenog perja. Čitala je naglas, šapućući:

Ptica feniks uranja u vatru da je plamen sasvim sažeže, da sagori u pepeo i ustane obnovljena, iznova stvorena, bolja – ista, a opet, suštinski drugačija.

Alis je držala prst iznad ilustracije feniksa koji se podiže iz plamena: srebrnobelo perje mu je sijalo, krila je raširio, a glavu zabacio u nemom krik. Naglo je povukla ruku, kao da bi jezičci zlatnih, crvenih i naranđastih plamenova mogli da joj oprlje kožu. Kroz njen prozor, sa svežim naletom vetra, dopro je i miris morske trave, a zvončići u majčinoj bašti upozoravali su da se vetar pojačava.

Nagnula se preko stola i pritvorila prozor, ostavivši ga samo malčice odškrinut. Sklonila je knjigu u stranu, gledajući ilustraciju dok je pružala ruku da uzme tost koji je spremila pre nekoliko sati. Zagrizla je hladan trougao hleba namazan maslacem i polako počela da žvaće. Kako bi izgledalo kada bi plamen uništio njenog oca? Kada bi svi njegovi demoni sagoreli u pepeo i kada bi se samo najbolje u njemu izdiglo, obnovljeno plamenom,

kao iznova stvoren čovek, onakav kakav je ponekad bio: čovek koji joj je napravio sto da bi mogla da piše priče.

Alis je sklopila oči, za trenutak zamišljajući da je obližnje more, koje je čula kroz prozor kako udara o stenje, zapravo okean nabujale vatre. Da li bi mogla da gurne oca u njega, da ga vatra uništi kao feniksa u knjizi? Šta ako bi iz vatre izašao odmahujući glavom, kao da se probudio iz ružnog sna, i raširio ruke da je zagrlji? *Zdravo, zečiću* – možda bi rekao. Ili bi možda samo počeo da zvižduće, s rukama u džepovima i osmehom u očima. Možda Alis nikada više ne bi videla kako njegove plave oči postaju crne od gneva, niti bi ikada više videla kako mu se s lica povlači boja, a pljuvačka nakuplja u uglovima usana, bleđa kao i njegova koža. Mogla bi da se usredsredi samo na pravac vetra, odabir knjiga iz biblioteke ili pisanje za stolom. Dodir njenog oca, ponovo stvorenog vatrom, na trudnom telu njene majke bio bi uvek blag, a njegove ruke na Alis nežne i pune ljubavi. A najvažnije bi bilo to što bi on uzeo u naručje bebu kad se rodi, i Alis ne bi morala da leži budna i pita se kako da zaštiti svoju porodicu.

Zatvorila je knjigu uz težak udarac od koga se zatresao sto koji se pružao čitavom dužinom zida njene sobe. Gledao je u dva velika prozora koja su se otvarala iznad vrta s paprati, jelenskim rogovima i biljkama s lišćem nalik na krila leptira, koje je njena majka negovala dok je mučnina ne bi savladala. Baš jutros je sadila reznice kengurove šape u saksije, kada se presavila i povratila u paprat. Alis je sedela za stolom i čitala, ali je na zvuk majčinog povraćanja iskočila kroz prozor i dočekala se na paprat. Ne znajući šta da radi, snažno je držala majku za ruku.

„Dobro sam“, zakašljala se i stegla Alisinu ruku pre nego što ju je pustila. „To je samo jutarnja mučnina, zeko, ne brini.“ Kada je zbacila glavu da udahne vazduh, svetla kosa otkrila joj je lice i novu modricu, ljubičastu kao more u zoru, oko pocepane nežne kože iza uha. Alis nije uspela da skrene pogled dovoljno brzo.

„O, zeko“, usplahirila se majka dok se podizala. „Nisam gledala kuda idem i pala sam u kuhinji. Zbog bebe mi se strašno vrti u glavi.“ Spustila je jednu ruku na stomak, a drugom očistila grudvice zemlje s haljine. Alis je zurila u mladu paprat, koja je ostala zgnječena pod majčinom težinom.

Njeni roditelji uskoro su otišli. Alis je stajala na ulaznim vratima dok se oblak prašine koja se podizala za očevim kamionetom nije razišao u plavetnilu jutra. Išli su u grad na još jednu kontrolu zbog bebe; kamionet je imao samo dva sedišta. *Budi dobra, mila* – molila ju je majka dok je ovlaš ljubila Alis u obraz. Mirisala je na jasmnin i strah.

Alis je uzela još jedan trougao hladnog tosta i držala ga zubima dok je kopala po torbi za knjige. Obećala je majci da će učiti za test za četvrti razred, ali je pripremni test, koji joj je dopisna škola poslala poštom, stajao neotvoren na stolu. Kada je izvukla knjigu iz torbe, blago je zinula od čuda. Sasvim je zaboravila na test.

Reljefne korice knjige *Vodič kroz vatru za početnike* sijale su na prigušenom svjetlu nadolazeće oluje, bile su gotovo žive. Požar je treperio u metalnom okviru. Nešto opasno i uzbudljivo zatalasalo se Alis u stomaku. Dlanovi su joj bili vlažni. Tek što je prstima dotakla ivice korica, privesci na Tobijevoj ogrlici zazveckali su iza nje kao da su ih prizvali njeni napeti nervi. Gurnuo joj je nogu njuškom i ostavio vlažnu fleku na njenoj koži. Osetivši olakšanje zbog ovog prekida, Alis se nasmešila, a Tobi je učtivo seo. Pružila mu je tost, a on ga je nežno uzeo zubima pa se malo odmakao da ga proguta. Bale su joj kapale na stopala.

„Bljak, Tobse!“, rekla je Alis češkajući ga iza ušiju. Podigla je palac i mahnula njime levo-desno. Tobi je u odgovor mahnulo repom preko poda. Podigao je šapu i spustio je na njenu nogu. Tobija je dobila na poklon od oca i on je bio Alisin najbliži prijatelj. Kada je bio mali, umeo je da gricka ocu stopala pod stolom, dok jednom nije preterao, pa ga je ovaj bacio na mašinu za veš. Alisin otac je posle zabranio odlazak veterinaru pa je Tobi otad gluv. Kada je shvatila da on ne čuje, Alis je odlučila da smisli tajni znakovni jezik za sebe i Tobija. Ponovo je mahnula palcem da mu kaže da je bio dobar. Tobi joj je olizao obraz, a ona se zgađeno nasmejala i obrisala ga. Okrenuo se nekoliko puta i glasno sručio ispod njenih nogu. Nije više bio mali, više je ličio na sivoookog vuka nego na ovčarskog psa. Alis je zavukla prste bosih nogu u njegovo dugačko meko krzno. Ohrabrena njegovim prisustvom, otvorila je *Vodič kroz vatru za početnike* i brzo pročitala prvu priču.

U dalekim mestima kao što su Nemačka i Danska, ljudi su vatrom palili staro i prizivali novo, da požele dobrodošlicu novom ciklusu: godišnjem dobu, smrti, životu i ljubavi. Neki su čak pravili ogromne figure od pruća i drača i palili ih da označe kraj i obeleže početak: da prizovu čudo.

Alis se ponovo smestila na stolicu. Oči su joj bile vrele i lepljive. Pritisla je stranice dlanovima, pokrila zapaljenu priliku čoveka od pruća. Kakvom će čudu njena vatra poželeći dobrodošlicu? Za početak, nikada se više ne bi čuo zvuk lomljenja po njihovoj kući. Kiseli zadah straha ne bi više

Holi Ringland

ispunjavao vazduh. Alis bi mogla da zasadi povrtnjak i niko je ne bi kaznio kada bi slučajno upotrebila pogrešnu lopaticu. Mogla bi da nauči da vozi bicikl a da ne oseti kako joj se kosa s korenom čupa iz glave u očevom gnevnom stisku, jer ne ume da održava ravnotežu. Jedini znaci koje bi morala da čita bili bi na nebu, a ne u senkama i oblacima koji prelaze licem njenog oca i govore joj da li je čudovište ili čovek koji je eukaliptusovo deblo pretvorio u radni sto.

To se desilo dan pošto ju je gurnuo u more i ostavio da sama dopliva nazad na obalu. Te noći zatvorio se u drvenu šupu, iz koje nije izlazio naredna dva dana. Kada je izašao, teturao se pod teretom pravougaonog stola, koji je bio onizak ali dugačak. Napravio ga je od glatkih svetlih dasaka pegavog eukaliptusa, koji je čuvao da Alisinoj majci napravi staklenik za paprat. Alis je stajala u uglu sobe dok je otac pričvršćivao sto za zid ispod simsa. Ispunio je njenu sobu opojnim mirisom svežeg drveta, ulja i laka. Pokazao je Alis kako se gornja strana podiže na mesinganim šarkama i otkriva plitku unutrašnjost, koju može da popuni papirom, olovkama i knjigama. Čak je i odeljao jednu granu eukaliptusa da podupire poklopac, kako bi Alis mogla obema rukama da pretura po fioci. *Kupiću ti olovke i voštane bojice kada sledeći put budem išao u grad, zečiću.* Alis ga je zagrlila. Mirisao je na sapun, znoj i terpentini. *Grudvice moja.* Čekinja njegove brade ogrebla joj je obraz. Alis su na jeziku ležale reči: *Znala sam da si i dalje unutra. Ostani. Molim te, ne dozvoli da se vetar promeni.* Ali je samo rekla: *Hvala.*

Alisin pogled ponovo je dolutao na stranicu otvorene knjige.

Vatri su potrebni trenje, gorivo i kiseonik da bi planula i gorela. Za optimalnu vatru potrebni su ovi optimalni uslovi.

Podigla je pogled i zagledala se u vrt. Nevidljiva sila vetra gurala je i povlačila saksije venerine vlasi, paprati koje su visile na kukama. Zavlačio se ispod uske pukotine odškrinutog prozora. Duboko je disala, punila pluća i polako ih praznila. *Vatri su potrebni trenje, gorivo i kiseonik da bi planula i gorela.* Zagledana u zeleno srce majčinog vrta, Alis je znala šta treba da uradi.

Dok je oluja dolazila sa istoka i navlačila tamnu zavesu preko neba, Alis je, stojeći na stražnjim vratima, obukla vetrovku. Tobi je stajao pored nje, a

ona je uplela prste u njegovo meko krzno. Zacvileo je i njuškom joj dotakao stomak. Priljubio je uši uz glavu. Napolju je vetar kidao latice s majčinih belih ruža i rasipao ih preko dvorišta kao pale zvezde. U daljini, u dnu poseda, uzdizala se senovita gromada očeve zaključane šupe. Alis je dotakla džepove jakne, tražeći u njima ključ od šupe. Posle jednog trenutka, u kome je snagom volje terala sebe da bude hrabra, otvorila je stražnja vrata i istrčala iz kuće u vetar s Tobijem.

Mada joj je bilo zabranjeno da ulazi u nju, ništa nije moglo da spreči Alis da zamišlja šta bi moglo da se nalazi u očevoj drvenoj šupi. Najčešće je provodio vreme u njoj posle užasa koje bi uradio. Međutim, kada bi izašao iz nje, uvek mu je bilo bolje. Alis je zaključila da se u njegovoj šupi nalazi nekakva transformativna magija: kao da se unutar nje nalazi začarano ogledalo ili preslica. Jednom, kada je bila mlađa, bila je dovoljno hrabra da ga pita šta je u šupi. Nije joj odgovorio, ali je ona, pošto joj je napravio sto, razumela. Čitala je o alhemiji u knjigama iz biblioteke; znala je priču o Ramplstilskinu. Šupa je bila mesto gde je njen otac preo slamu u zlato.

Noge i pluća goreli su joj dok je trčala. Tobi je lajao na nebo dok ga koplje munje na suvom nebu nad glavom nije nateralo da zavuče rep između nogu. Kada je stigla do vrata šupe, Alis je izvadila ključ iz džepa i uvukla ga u katanac. Nije uspela da ga otključa. Vetar ju je pekao po licu i pretio da je obori; samo joj je Tobijevo toplo telo pomagalo da održi ravnotežu. Pokušala je ponovo. Ključ joj se zario u dlan dok ga je gurala, terajući ga snagom volje da se okrene. I dalje nije želeo ni da se pomeri. Panika joj je zamutila vid. Pustila je katanac, obrisala oči, sklonila kosu s lica pa pokušala ponovo. Ovog puta okrenula je ključ lako kao da je brava u međuvremenu podmazana. Alis je izvukla katanac iz vrata, okrenula kvaku i, s Tobijem za petama, ušla u šupu teturajući se. Vetar je uz glasan tresak povukao i zalupio vrata za njima.

U šupi, na kojoj nije bilo prozora, bilo je mračno kao u rogu. Tobi je zarežao. Alis je pružila ruku da ga uteši. Zaglušio ju je šum krvi u ušima i zavijanje i žestina oluje. Mahune plamenog drveta pored šupe sipale su i dobovale po krovu jedna za drugom, kao da neko igra na njemu u metalnim papučama.

Petrolej je štipao u vazduhu. Alis je pipala oko sebe u tami dok prstima nije dotakla lampu na radnoj klupi. Prepoznala je njen oblik, majka je imala sličnu lampu u kući. Pored nje se nalazila kutija šibica. U glavi joj je zagrmelo gnevni glas: *Ne bi smela da budeš ovde. Ne bi smela da budeš ovde.* Alis se skupila, ali je ipak otvorila kutiju šibica. Napipala je vrh šibice,

udarila njime o grubi kremen i osetila miris sumpora kad je brzi sjaj vatre ispunio vazduh. Prinela je šibicu fitilju petrolejke i vratila stakleni cilindar na mesto. Svetlost se prosula preko radne klupe njenog oca. Ispred nje je stajala odškrinuta mala fioka. Alis ju je izvukla drhtavim prstom. U njoj se nalazila fotografija i još nešto što Alis nije mogla dobro da vidi. Izvadila je fotografiju. Ivce su joj bile ispucale i žute, ali je slika bila jasna: prostrana i veličanstvena stara kuća prekrivena puzavicama. Alis je pošla da uzme i drugi predmet iz fioke. Dotakla je prstima nešto meko. Izvukla je to na svetlost: pramen crne kose vezane izbledelom vrpcom.

Silovit nalet zatresao je vrata šupe. Alis je ispustila pramen kose i fotografiju kad se uplašeno okrenula. Nije bilo nikoga. Bio je to samo vetar. Srce tek što je počelo da joj usporava kada se Tobi spustio i ponovo zarežao. Drhtao je. Alis je podigla lampu da osvetli ostatak očeve šupe. Zinula je od čuda; u kolenima je osetila neobičnu slabost.

Oko nje se nalazilo na desetine drvenih skulptura, od minijatura do onih u prirodnoj veličini, i sve su to bile verzije samo dve prilike. Jedna je bila starija žena prikazana u različitim pozama: kako miriše list eukaliptusa, pregleda biljke u saksijama, leži na leđima s jednom rukom prebačenom preko očiju, a drugom pokazuje gore, a na jednoj joj je suknja bila puna cveća koje Alis nije prepoznavala. Druge skulpture prikazivale su devojčicu: kako čita knjigu, piše za stolom, duva semenke maslačka. Alis je glava zbolela kada je videla sebe u očevim rezbarijama.

Mnogobrojne verzije žene i devojčice ispunjavale su šupu i gurale se oko radne klupe. Alis je polako i duboko disala, osluškujući otkucaje srca. *Ovde sam*, reklo je. *Ovde sam*. Ako je vatra bila magija koja je mogla da pretvara jednu stvar u nešto drugo, onda su to mogle i reči. Alis je dovoljno pročitala da razume magiju koju reči mogu da poseduju, naročito kada se ponavljaju. Izgovorite nešto dovoljno puta, i tako će i biti. Usredsredila se na bajalicu koja je tukla u njenom srcu.

Ovde sam.

Ovde sam.

Ovde sam.

Alis se polako okretala u krug, posmatrajući drvene figure. Setila se kako je jednom čitala o nekom zlom kralju koji je stekao toliko neprijatelja u svom carstvu da je napravio vojsku od gline i kamena da ga okruži – samo što glina nije meso, a kamen nije srce i krv. Naposletku su seljani, od kojih je

kralj želeo da se zaštiti, iskoristili upravo tu vojsku da ga unište dok je spavao. Trnci su se spuštali Alis niz kičmu dok se sećala reči koje je malopre pročitala. *Vatри su potrebni trenje, gorivo i kiseonik da bi planula i gorela.*

„Hajdemo, Tobse“, rekla je žurno uzimajući jednu drvenu figuricu, pa još jednu. Oponašajući prizor s jedne od statua, Alis je upotrebila svoju majicu kao torbu za najmanje figure. Tobi se vrteo pored. Njoj je srce snažnije udaralo. Njen otac, pored tolikih statua, sigurno neće primetiti da mu najmanje figure nedostaju. One će biti savršeno gorivo za paljenja vatre.

Alis će ovaj dan zauvek pamtititi kao dan koji je nepovratno izmenio njen život, mada će joj biti potrebno sledećih dvadeset godina da to shvati: život se živi idući napred, ali može da se razume samo kada se čovek osvrne unazad. Ne možete videti predeo u kome se nalazite dok se u njemu nalazite.

Zaustavivši automobil na prilazu, Alisin otac je snažno u tišini stezao volan. Na licu njegove žene pojavile su se modrice, koje je ona sad pokrivala jednom rukom, a drugom se držala za stomak, naslanjajući se na suvozačeva vrata. Video je svojim očima kada je dotakla doktorovu ruku. Video je izraz na doktorovom licu. *Video je.* Nerv je zaigrao ispod desnog oka Alisinog oca. Njegovoj ženi zavrtelo se u glavi kada je ustala posle ultrazvuka; nije želeo da stane da doručkuju i rizikuje da propuste termin. Pokušala je da povrati ravnotežu. Lekar joj je pomogao.

Alisin otac skupio je šaku. Zglavci su ga još boleli. Pogledao je suprugu, koja se sva skupila u sebe i napravila ambis između njih. Želeo je da pruži ruku prema njoj, da joj objasni da samo mora da pazi na svoje ponašanje da ga ne bi isprovocirala. Ako joj se obrati jezikom cveća, možda će ga tada razumeti. Račvastu rosulju* – *umirem ako me zapostaviš.* Harlekin fuksija** – *lek i olakšanje.* Svadbeni žbun*** – *postojanost.* Ali već godinama izbegava da joj pokloni cveće, još otkako su otišli iz Tornfilda.

Nije mu pomogla danas. Trebalo je da pronađe vremena i spakuje doručak pre nego što su krenuli: ne bi joj se zavrtelo u glavi i on ne bi morao da je gleda kako hvata lekara rukama. Znala je koliko mu njihove posete gradu teško padaju, i koliko mu je teško kada je medicinsko osoblje do-diruje i zavlaci ruke u nju. Nikada nijedan pregled ili ultrazvuk, bilo za

**Drosera binata.* (Prim. prev.)

***Eremophila linearis.* (Prim. prev.)

****Ricinocarpus pinifolious.* (Prim. prev.)

vreme ove trudnoće, bilo za vreme trudnoće s Alis, nije prošao bez incidenta. Zar je zaista bila njegova krivica što ona nijednom nije uspela da mu pruži podršku?

„Stigli smo kući“, rekao je povlačeći ručnu kočnicu i isključujući motor. Njegova supruga sklonila je ruku s lica i uhvatila se za kvaku. Povukla ju je jednom i sačekala. Njega je obuzeo bes. Zar ništa neće reći? Otključao je centralnu bravu, očekujući da se ona okrene prema njemu i nasmeši mu se zahvalno, možda čak i pokajnički. Ali ona je izletela kroz vrata poput kokoške koja beži iz kokošinjca. Izleteo je iz kamioneta, uzvikujući njeno ime, ali ga je naglo učutkao olujni vetar. Trgavši se pod bolnim naletom vetra, pošao je za suprugom, rešen da istera svoje. Dok je prilazio kući, nešto drugo privuklo mu je pažnju.

Vrata šupe bila su otvorena. Katanac je bio otključan i visio je sa zasuna. U vidnom polju blesnula mu je crvena vetrovka njegove kćerke.

Kada više nije bilo mesta za figure u njenoj majici, Alis je požurila napolje u mutnu polutamu. Udar groma zatresao je nebo. Bio je toliko glasan da je Alis ispustila figure i čučnula uz vrata šupe. Tobi se skupio i nakostrešio krzno duž kičme. Pružila je ruku da ga uteši i ustala samo da bi je dočekao novi nalet vetra i naterao je da se zatetura unazad. Zaboravivši figurice, dala je znak Tobiju i potrčala prema kući. Gotovo su bili stigli do stražnjih vrata kada je iverak munje nalik na strelu razbio tamne oblake na srebrne komade. Alis se sledila. U tom belom blesku ga je videla. Njen otac stajao je na pragu, ruku priljubljenih uz telo i šaka skupljenih u pesnice. Nije joj bilo potrebno bolje svetlo i veća blizina da bi videla tamu u njegovim očima.

Alis je promenila smer i potrčala niz bočnu stranu kuće. Nije bila sigurna da li ju je otac video. Dok je trčala kroz zelene listove majčine paprati, jedna užasna misao pala joj je na pamet: petrolejka u očevoj šupi. Njegovoj drvenoj šupi. Zaboravila je da je ugasi.

Alis se uvukla kroz prozor, popela na sto i povukla Tobija za sobom. Zajedno su ostali da sede na njemu i dahću. Tobi joj je lizao lice, a Alis ga je odsutno mazila. Može li da namiriše dim? Užas joj se talasao u telu. Skočila je sa stola, zgrabila knjige iz biblioteke, ugurala ih u torbu i ubacila duboko u orman. Skinula je i vetrovku, pa i nju ubacila u orman, a zatim ga zatvorila. *Neko mora da je provalio u tvoju šupu, tata. Bila sam unutra dok ti nisi došao kući.*

Izgubljeni cvetovi Alis Hart

Nije čula oca kako ulazi u njenu sobu. Nije bila dovoljno brza da ga izbegne. Poslednje što je Alis videla bili su iskeženi Tobijevi očajnici i divlji strah u njegovim očima. Osetila je miris dima, pepela i spaljenog perja. Užarena vrelina raširila se jednom stranom njenog lica i odvukla Alis u tamu.

Sunčevi zraci

Značenje: izgubljeno pa nađeno
Actinotus helianthi / Novi Južni Vels

Peteljka, grane i lišće ove biljke su svetlosive boje i prekriveni paperjastim dlačicama, koje na dodir podsećaju na pamuk. Lepi cvetovi nalik na belu radu cvetaju u proleće, mada ova biljka može obilno da cveta i posle požara u australijskoj divljini.

Prva priča koju je Alis naučila započela je na ivici tame, gde je njen prvi plač ponovo pokrenuo majčino srce.

U noći kada je rođena, suptropska oluja udarila je sa istoka, što je dovelo do velikih olujnih talasa koji su poplavili obale reke i presekli put od poseda Hartovih do grada. Nasukana na uskoj stazi baš kada joj je pukao vodenjak, a vatreni обруč je, činilo joj se, sekao napola, Agnes Hart je iz svog tela istisnula život i kćerku na zadnjem sedištu muževljevog kamiona. Klem Hart, koga je obuzela panika dok je oluja besnela nad poljima šećerne trske, najpre je bio suviše izbezumljen dok je povijao novorođenče da bi primetio bledilo kože svoje supruge. Kada je video da joj je lice belo kao pesak i da joj usne poprimaju boju pipi školjke*, Klema je obuzela pomama i sasvim je zaboravio na bebu. Drmusao je Agnes, ali uzalud. Agnes je došla svesti tek kada je njena kćerka završitala. S druge strane staze, žbunje natopljeno kišom rascvetalo se u mnoštvu belih cvetića. Alisin prvi dah bio je ispunjen munjama i mirisom kišnih ljiljana u cvatu.

Ti si bila prava ljubav koju sam čekala da me oslobodi kletve, zeko – rekla bi njena majka svaki put kada bi završavala priču. Ti si moja bajka.

Kada je Alis imala dve godine, Agnes ju je upoznala s knjigama; dok je čitala, pokazivala je svaku reč na stranici. Na plaži je ponavljala: jedna sipa, dva pera, tri komada naplavljenog drveta, četiri školjke i pet krhotina morskog stakla. Po kući je Agnes postavila rukom ispisane znakove:

* *aphies australis*, bleđa školjka čija je unutrašnjost plavičasta. *Pipi* je naziv na maorskom. (Prim. prev.)

KNJIGA. STOLICA. PROZOR. VRATA. STO. ČAŠA. KADA. KREKET. Alis je počela da se obrazuje kod kuće kada je imala pet godina i već je sama čitala. Mada je njena ljubav prema knjigama bila brza i bezuslovna, Alis je više volela majčine priče. Kada su bile same, Agnes je ispredala priču o njima dvema, ali nikada kad bi Alisin otac mogao da ih čuje.

Njihov ritual bio je da se spuste do mora, legnu na pesak i zagledaju u nebo. I dok je majčin nežni glas pokazivao put, njih dve odlazile su na zimsku putovanja po Evropi, preko predela s planinama toliko visokim da nije mogao da im se vidi vrh, i vencima toliko prekrivenim snegom da nije mogla da se vidi linija koja razdvaja belo nebo od bele zemlje. Nosile su baršunaste kapute u gradu s kaldrmisanim ulicama, kojim je vladao tetovirani kralj, gde su zgrade u luci bile šarene poput kutije s bojama, i gde je sirena, izlivena u bronzi, sedela i večno čekala izgublenu ljubav. Alis je često sklapala oči i zamišljala kako bi svaka nit majčinih priča mogla da ih umota u lutku, iz koje bi jednog dana mogle da izađu i odlete kao leptiri.

Kada je Alis imala šest godina, majka ju je jedne večeri ušuškala u postelju, nagnula se i šapnula joj na uvo: *Vreme je, zeko*. Povukla se, smešeći se, dok je navlačila pokrivač. *Sada si dovoljno stara da možeš da mi pomogneš u vrtu*. Alis se uzvrpoljila od uzbuđenja; majka ju je obično ostavljala s knjigom i odlazila da sama radi u vrtu. *Sutra počinjemo* – rekla je Agnes pre nego što je isključila svetlo. Alis se budila nekoliko puta u toku noći da proviri kroz mračne prozore. Naposletku je ugledala prve nagoveštaje svetlosti na nebu i zbacila pokrivače.

Alisina majka bila je u kuhinji i pripremala tost s vedžimajtom i sirom i čaj zaslađen medom, a sve to je iznela u vrt pored kuće. Vazduh je bio svež, a rano sunce toplo. Majka je spustila poslužavnik na panj prekriven mahovinom i sipala zaslađeni čaj u dve šolje. Sedele su, žvakale i pile čaj u tišini. Alis je puls snažno tukao u slepoočnicama. Pošto je Agnes pojela poslednje parče tosta i popila čaj, čučnula je između paprati i cveća i počela tiho da šapuće, kao da budi usnulu decu. Alis nije bila sigurna šta da radi. Da li je ovo baštovanstvo? Ugledala se na majku, sela među biljke i počela da je posmatra.

Polako su bore od brige nestale s majčinog lica. Nabrano čelo joj se opustilo. Nije kršila ruke, nije se vrpoljila. Njene oči bile su otvorene i bistre. Postala je neko koga Alis nije prepoznavala. Njena majka bila je spokojna. Bila je smirena. Ovaj prizor ispunio je Alis onom vrstom žive nade koju je pronalazila na dnu barica u stenama za vreme oseke, ali koju nikada nije uspevala da zahvati rukama.

Što je više vremena Alis provodila s majkom u vrtu, to je bolje razumela – po nagibu Agnesinog ručnog zgloba dok je pregledala novi pupoljak, po svetlosti koja joj je obasjavala oči kad bi podigla bradu, po tankim prstenovima zemlje koji su okruživali njene prste dok je oslobađala mlade listove paprati iz zemlje – da je najstvarniji deo majčine duše cvetao među njenim biljkama. Naročito kada je razgovarala s cvećem. Pogled bi joj se zamaglio i ona bi počela da priča na nekom tajnom jeziku, reč ovde, izraz onde, dok je otkidala cveće sa stabljika i stavljala ga u džepove.

Tužno sećanje, rekla bi kada bi ubrala cvet ladoleža s puzavice. *Ljubav, uzvraćena*. Citrusni miris limunske mirte ispunio bi vazduh kad bi je otkinula s grane. *Zadovoljstva sećanja* – stavila bi u džep cvet kengurove šape.

Pitanja su grebla Alis po grlu. Zašto su majčine reči tekle samo dok priča priče o drugim mestima i svetovima? Šta je s njihovim svetom, baš tu, pred njima? Kuda je odlazila kada joj je pogled bio dalek? Zašto Alis nije mogla da ide s njom?

Do njenog sedmog rođendana, Alisino telo već je bilo teško od tereta pitanja na koja nije bilo odgovora. Ispunjavala su joj grudi. Zašto je njena majka razgovarala s autohtonim vrstama cveća na tako zagonetan način? Kako je njen otac mogao da bude dva različita čoveka? Od kakve su kletve Alisine prve suze spasle njenu majku? Mada su joj teško pritiskala dušu, Alisina pitanja ostala su bolno zaglavljena u grlu, kao da je progutala mahunu sa semenkama. Zgodne prilike pružale su se u tim lepim danima u vrtu, kada bi svetlost pala baš pod određenim uglom, ali Alis bi ostajala nema. U tišini je pratila majku dok su joj se džepovi punili cvećem.

Ako je Agnes ikada i primetila Alisino ćutanje, nikada nije ništa rekla da ga prekine. Podrazumevalo se da je vreme provedeno u bašti vreme tišine. *Kao biblioteka* – razmišljala je jednom njena majka dok je klizila rukom po venerinim vlasima. Mada Alis nikada nije bila u biblioteci – da vidi više knjiga na jednom mestu nego što je mogla da zamisli, ili čuje šapat kolektivnog okretanja stranica – slušajući majčine priče, osećala je kao da jeste. Iz Agnesinih opisa, Alis je zamislila biblioteku kao tihi vrt knjiga u kome su priče rasle kao cveće.

Alis nikada nije izašla s njihovog poseda. Njen život bio je opasan njegovim međama: od majčinog vrta do polja šećerne trske i zaliva u kome se more u blizini talasalo. Bilo joj je zabranjeno da prelazi ove linije, a ponajviše onu koja je razdvajala njihov prilazni put od drumu koji vodi u grad. *Nije to mesto za devojčicu* – rekao bi njen otac svaki put kada bi Alisina majka predložila da je pošalju u školu, pa bi i udario pesnicom o